Nummer VN2024-009043
Directie rve kunst en cultuur

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 25 juni 2024

Portefeuille Kunst en Cultuur (29)

Agendapunt B30

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het verlenen van een incidentele subsidie aan Stichting Paradiso voor ontwerpend onderzoek

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. in te stemmen met het verlenen van een incidentele subsidie van € 200.000 aan Stichting Paradiso, als bijdrage aan de kosten van een ontwerpend onderzoek dat Paradiso in 2024 wil doen in het kader van de planontwikkeling '100 jaar Paradiso'.
2. in te stemmen met de dekking van de incidentele subsidie van € 200.000 uit programmaonderdeel 3.2 Kunst en Cultuur.

Kernboodschap

Het college verleent aan stichting Paradiso een incidentele subsidie van € 200.000 als bijdrage aan de kosten van een ontwerpend onderzoek dat Paradiso in 2024 wil doen in het kader van de planontwikkeling '100 jaar Paradiso'.

Bestuurlijke achtergrond

In november 2022 heeft de directie van Paradiso aan de wethouder Kunst en Cultuur en de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Centrum op hoofdlijnen een eerste doorkijk gegeven in haar toekomstplannen onder de noemer '100 jaar Paradiso'. Centraal in die plannen staat de wens van Paradiso om met een verbouwing en mogelijk ook een toegevoegde bebouwing structurele oplossingen te realiseren voor verschillende uitdagingen waar het podium zich al langere tijd voor geplaatst weet. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het optimaliseren van bezoekerslogistiek zonder overlast voor omwonenden, om het verduurzamen en isoleren van het gebouw. Ook het verbeteren van constructieve veiligheid is een aandachtspunt, net zoals het oplossen van ruimtegebrek. Met dit gehele pakket wil Paradiso haar exploitatie voor de lange termijn garanderen en bestendigen van de. Een essentieel onderdeel in deze plannen is de wens van Paradiso om geluidsoverlast als gevolg van muziekgeluid, van komende en vertrekkende bezoekers en van laden en lossen geheel te elimineren. Sindsdien werkt Paradiso aan een haalbaarheidsstudie, waarin ruimtelijke scenario's, kostenramingen en ook planning en fasering uitgewerkt moeten worden.

In juli 2023 stemde het college in met een eenmalige subsidie aan stichting Paradiso als bijdrage aan kosten voor het maken van een extra en alternatieve entree en uitgang door het maken van een verbinding tussen de kelder van Paradiso en de ondergrondse naastgelegen voormalige fietsenstalling. Doel van deze verbinding is het verleggen van bezoekersstromen en het toevoegen van een alternatieve in- en uitgang, zodat buren minder overlast hiervan ervaren.

Over de ontwikkelplannen van Paradiso is de gemeenteraad geïnformeerd in een raadsinformatiebrief van 6 december 2022. En op 20 juli 2023 is aan de gemeenteraad een raadsinformatiebrief gestuurd over het verlenen van bovengenoemde eenmalige subsidie.

Beide raadsinformatiebrieven werden op de TKN-lijst van de raadscommissie FKD geplaatst.

Bestuurlijke prioriteit

-Kunstenplan 2021-2024

-Nachtvisie (2021)

Wettelijke grondslag

Algemene Wet bestuursrecht, artikel 4: 23 derde lid onder d

Artikel 160, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet

Onderbouwing besluit

Ad 1.

Verkenning ontwikkelstrategie Paradiso 2022 en 2023

Paradiso is in 2022 gestart met het in kaart brengen en uitwerken van het plan '100 jaar Paradiso'. Aanleiding daarvoor was de verschillende uitdagingen en beperkingen waar het poppodium zich al geruime tijd voor geplaatst weet, zoals geluidsisolatie, duurzaamheid, bezoekerslogistiek, constructieve veiligheid etc. Paradiso streeft ernaar om in samenhang en integraal deze problematiek te gaan verhelpen en verkent daartoe een ontwikkelstrategie.

Uitkomst van de verkenning van de ontwikkelstrategie was onder meer een eerste programma van eisen. Dat programma is door Paradiso vertaald naar een eerste ruimtelijke schets voor een gebouw waarin de beperkingen of knelpunten uiteindelijk worden opgelost. Gezien het belang van het monument en de gevoeligheid van de locatie is in overleg met een klein gemeentelijk projectteam onderzocht welke stedenbouwkundige en andere randvoorwaarden belangrijk zijn voor deze opgave. Daarmee zijn vervolgens een aantal globale ruimtelijke modellen gemaakt. Tijdens dit proces zijn ook de buurt en belangengroepen als de VVAB, Heemschut en het Cuypersgenootschap geïnformeerd.

In het najaar van 2023 zijn deze modellen gepresenteerd aan de Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit (SIRK). In reactie hierop stelde de SIRK dat het van belang is voor Paradiso om een vervolgstap te kunnen zetten in de vorm van het ontwerpend onderzoek. Dit onderzoek moet leiden tot een grondige analyse en een afgewogen ontwerpvisie. De SIRK deed de aanbeveling dat een multidisciplinair team dit onderzoek uitvoert onder leiding van een architect. Het resultaat van dit onderzoek is een concreet schetsontwerp voor een toekomstbestendige huisvesting van Paradiso waarin alle knelpunten zijn opgelost. Daarbij zal nadrukkelijk aandacht zijn voor de stedenbouwkundige context en de monumentale en cultuurhistorische waarde van het gebouw.

Van ontwikkelstrategie naar ontwerpend onderzoek

Paradiso heeft in een brief aan het college (zie bijlage 1) de aanleiding en de opzet van het ontwerpend onderzoek toegelicht. He poppodium heeft te kampen met vijf urgente en structurele problemen die aangepakt moeten worden: geluid, ruimtegebrek,

publieksstromen/vluchtroutes, constructieve veiligheid en duurzaamheid. In 2023 is door Paradiso en een klein team van de gemeente gewerkt aan een eerste verkenning van de mogelijkheden voor de dringend noodzakelijke renovatie en uitbreiding van de huidige huisvesting. Dit is in veel opzichten een complexe en integrale opgave. Naast het programma van eisen van Paradiso en de financiële haalbaarheid, zijn aanpassing van de huidige ruimtelijk kaders en de status van het gebouw als rijksmonument hierbij belangrijke uitdagingen. De eerste resultaten van de verkenning zijn in het najaar gepresenteerd aan de Integrale commissie van de CRK. De commissie heeft positief gereageerd en onderschrijft het belang van de Paradiso voor de stad. Voor deze belangrijke functie en tegelijk de gevoelige locatie is het niet gewenst om een vooraf vanuit de gemeente opgestelde en gedetailleerde bouwenvelop mee te geven. Voor een aanpassing van de ruimtelijke kaders is zorgvuldig maatwerk vereist op basis van een goede analyse van onder meer stedenbouw, het monument, de groenstructuur en het programma van eisen van Paradiso.

De Integrale commissie heeft aangegeven dat het nieuwe Paradiso, in plaats van onderdeel te zijn van de reeks van villa's, ook onderdeel mag gaan vormen van de stedenbouwkundige structuur van het Leidseplein en Kleine Gartmanplantsoen. Hierbij mag 'out of the box' worden gedacht en moet een ervaren, multidisciplinair team door middel van ontwerpend onderzoek de complexe, integrale puzzel gaan zien te leggen.

In het ontwerpend onderzoek zijn de bouwkosten ook een belangrijk aandachtspunt in de analyse en in de uiteindelijke integrale oplossing. Dit is dan ook een logisch onderdeel van het multidisciplinaire ontwerpteam. De komende jaren is er vooralsnog geen ruimte in de gemeentebegroting voor een grote investering in Paradiso. Dat betekent dat faseerbaarheid van het project en het zoeken naar alternatieve financiering onderdeel zijn van de opgave. Voor de financiering van het project is Paradiso in de 'lead'. Parallel aan het ontwerpend onderzoek zullen verschillende financieringsmodellen worden uitgewerkt, waarbij vanuit het ontwerp, behalve de bouwkosten, ook de gevolgen voor de exploitatie van Paradiso van belang zijn. Paradiso heeft voor dit ontwerpend onderzoek een projectplan opgesteld, dat als bijlage bij dit collegebesluit is toegevoegd en tevens onderdeel zal zijn van de subsidieaanvraag van Paradiso.

Naaste de vaste voorwaarden voor een subsidie die van toepassing zijn op een incidentele subsidie stelt gemeente als voorwaarde dat omwonenden geïnformeerd worden over mogelijke uitkomsten van het ontwerpend onderzoek, en daarmee over uitwerking van de plannen voor '100 jaar Paradiso'. Deze voorwaarde zal in de subsidiebeschikking voor de bijdrage aan het ontwerpend onderzoek worden opgenomen.

Betrokkenheid gemeente Amsterdam bij ontwerpend onderzoek Paradiso

De gemeente Amsterdam is op meerdere manieren betrokken bij het project 100 jaar Paradiso:

• Gemeentelijk Vastgoed is eigenaar van het pand dat sinds 1968 aan Paradiso wordt verhuurd.

• Kunst en Cultuur is het vaste aanspreekpunt voor de culturele opdracht van Paradiso is de stad en haar subsidie in het kader van het Kunstenplan;

• Stadsdeel Centrum is belangrijk vanuit de locatie en het beheer van de openbare ruimte en de handhaving van de openbare orde;

• Monumenten en Archeologie zijn het aanspreekpunt (ook in eerste instantie vanuit het Rijk) voor het Rijksmonument en het erfgoed; Monumenten en Archeologie betrekt de RCE bij dit dossier;

• Ruimte en Duurzaamheid zijn samen met het stadsdeel belangrijk voor het aanpassen van de stedenbouwkundige en planologische kaders;

• Grond- en Ontwikkeling zal de erfpachtvoorwaarden voor de buurkavel moeten herijken.

In meer en mindere mate zullen deze onderdelen van de gemeente moeten worden betrokken in het ontwerpend onderzoek. Dat geldt ook voor de Omgevingsdienst die toeziet op de geluidsproblematiek.

Voor de periode van het ontwerpend onderzoek wordt een ambtelijk projectteam samengesteld waarin de directies Economische Zaken en Cultuur, Gemeentelijk Vastgoed, Ruimte en Duurzaamheid en Monumenten en Archeologie vertegenwoordigd zijn, en ook PMB (Project Management Bureau). Dit projectteam zal het proces van het ontwerpend onderzoek volgen, en maandelijks bespreken. Ook zal via dit projectteam het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Centrum (via de Integrale Staf) en de verschillende betrokken wethouders uit het college worden geïnformeerd over de voortgang.

Perspectief na ontwerpend onderzoek

Het ontwerpend onderzoek moet Paradiso een zoveel en zover mogelijk voltooid schetsontwerp opleveren, dat aan de SIOK zal worden voorgelegd. Aan de hand van dat ontwerp kan Paradiso de basis leggen voor een realistisch onderbouwde begroting, zowel qua stichtingskosten als qua exploitatie. En daarmee wil Paradiso een financieringsplan maken.

De gemeente Amsterdam heeft in haar financieel meerjarenperspectief tot 2032 vooralsnog geen substantiële bijdrage aan het plan '100 jaar Paradiso' begroot. Paradiso is hiervan op de hoogte. Niettemin wil Paradiso door het ontwerpend onderzoek een integraal en onderbouwd toekomstperspectief voor Paradiso creëren, omdat daarmee qua werven van fondsen en donateurs voor het project wel nieuwe stappen kunnen worden gezet. Daarnaast wil Paradiso met een afgerond ontwerpend onderzoek anticiperen op de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Paradiso heeft onlangs de stichting Paradisofonds opgericht, een separate stichting met een eigen bestuur. Doel van deze stichting is om fondsen en subsidies te gaan werven voor Paradiso en het project 100 jaar Paradiso in het bijzonder

Participatie

Paradiso informeert met regelmaat omwonenden over de stand van zaken en de ontwikkeling van haar plannen onder de noemer '100 jaar Paradiso'. Daartoe organiseert Paradiso bewonersavonden en op andere momenten verspreiden ze een informatiebrief voor de buurt.

De gemeente stelt als voorwaarde van deze subsidie dat omwonenden geïnformeerd worden over mogelijke uitkomsten van het ontwerpend onderzoek, en daarmee over uitwerking van de plannen voor '100 jaar Paradiso'.

Financiële onderbouwing

Tabel 2: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Subsidie stichting Paradiso	3.2	I	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal			**€ 200.000,00**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 0,00**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

De dekking van de incidentele subsidie, die gemaximaliseerd is op € 200.000, wordt ten laste gebracht van programmaonderdeel 3.2 Kunst en Cultuur.

Als onderdeel van het projectplan voor het ontwerpend onderzoek heeft Paradiso een begroting en dekking opgesteld. De totale kosten voor het ontwerpend onderzoek zijn begroot op ca.

€ 530.000. Daarvan draagt Paradiso € 330.000 bij uit eigen middelen en € 200.000 wordt beschikbaar gesteld via deze incidentele subsidie.

Het ontwerpend onderzoek is in juni 2024 gestart en zal naar alle waarschijnlijkheid in december 2024 worden afgerond. Bij de verlening van de incidentele subsidie, volgend op dit collegebesluit zal deze planning als uitgangspunt dienen. De subsidie zal voor deze periode beschikbaar worden gesteld en kan eenmalig verlengd worden bij een eventuele vertraging.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

stichting Paradiso (subsidieverlening)

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-038639	01 Brief 100 Jaar Paradiso College B&W d.d. 17 juni 2024.pdf (pdf)
AD2024-038640	02 Projectplan en sollicitatiedocument 100 Jaar Paradiso.pdf (pdf)
AD2024-038641	03 Projectbegroting 100 Jaar Paradiso schetsontwerp en ontwikkelstrategie 2024.pdf (pdf)
AD2024-038643	Advies (pdf)
AD2024-038623	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten